

ACADEMIA ROMÂNĂ

SCOSAAR

REZUMATUL TEZEI DE ABILITARE

TITLUL: Coordonatele istorice și epistemologice ale dezvoltării antropologiei culturale în România (1964-2024)

Domeniul de abilitare: ISTORIE

Autor: Marin CONSTANTIN

În perioada de după susținerea tezei mele de doctorat (2007) și până în prezent am desfășurat trei proiecte de cercetare cu susținerea Fundației Fierbird pentru Cercetarea Antropologică, dintre care un prim proiect (2010) în legătură cu perspectiva antropologică asupra diversității etnice din România, iar celelalte două proiecte (2015-2016 și 2022-2023) cu privire la investigația etnografică a trei comunități românești din Mărginimea Sibiului (vezi *infra* [ii] A doua secțiune: *Experiența de teren*).

Aceste proiecte mi-au asigurat baza documentară necesară unei dezvoltări teoretice (în prima secțiune a tezei de abilitare) a studiului coordonatelor istorice și epistemologice ale dezvoltării antropologiei culturale în cei 60 de existență a acestei discipline în România (1964-2024). Astfel, am situat datele mele de teren (examine și valorificate prin publicații specifice) în perspectiva mai largă a evoluției conceptuale și metodologice a cercetărilor românești de socio-antropologie de la o tematică preponderent „autoreferențială” asupra unor comunități sau grupuri de populație românești, la o agendă „interreferențială” de analiză a comunităților etno-lingvistice diferite din România. Atare „schimbare de paradigmă” este relevantă pentru contextualizarea istorică a practicii antropologice românești înainte și după schimbarea regimului politic din 1989 și are un conținut etnocentric sau (dimpotrivă) cultural-relativist, prin stabilirea unor corespondențe intra-etnice și inter-etnice între grupurile de populație examinate (vezi *infra* [i] Prima secțiune: I. *Autoreferențialitate și interreferențialitate antropologică în România*, și II. *Etnocentrism și relativism cultural în studiul identității etno-culturale din România*).

Precizarea acestor „coordoanate” ale devenirii antropologice românești este însoțită de două sub-capitole dedicate categoriilor de analiză și studiilor de caz definiții pentru cercetările întreprinse de mine asupra unor comunități românești și, respectiv, minoritar-etnice din România. „Auto-referențialitatea” și „inter-referențialitatea” sunt în acest fel prezentate nu doar ca stadii

istorice de profesionalizare a antropologiei culturale românești, ci și ca „faze” ale unui proces caracteristic propriei mele formări profesionale postdoctorale (vezi *infra* [i] Prima secțiune: III. *Economie și societate în comunitățile pastorale din România*, și IV. *Autoidentificări etnice în comunitățile minoritare din România*). Cele două perspective de cercetare antropologică sunt semnificative și pentru *metodologia monografică* de studiere a unor comunități cu aceeași identitate etno-culturală ca a subsemnatului și, respectiv, pentru *abordarea comparativă* a unor grupuri etno-culturale diferite (în ceea ce privește comportamentul lor matrimonial și arta populară a acestora).

Cea de-a doua secțiune a tezei de abilitare include mai întâi informații referitoare la experiența mea de teren în cursul celor trei proiecte de cercetare menționate (2010, 2015-2016, 2022-2023) și la valorificarea prin publicații naționale și internaționale a acestor proiecte. În aceeași secțiune, am descris participarea mea la *Programul universitar de etnologie / antropologie culturală* al Facultății de Litere din Universitatea București (în anii 2019-2024), în cadrul grupelor de licență și de master ale acestei instituții, cu evidențierea importanței acestei colaborări pentru sistematizarea cunoștințelor mele de antropologie și, mai ales, pentru formarea activă și informată a studenților în tematica proprie acestei discipline. În sfârșit, am consemnat ideile principale ale *Programului managerial al Institutului de Antropologie „Francisc I. Rainer”*, elaborat și susținut de mine (ca director al acestei instituții) pentru perioada anilor 2022-2026, sub raportul „Managementului activităților de cercetare”, „Managementului financiar – contabil”, „Managementului resurselor umane” și „Managementului relațional” (vezi *infra* [ii] A doua secțiune: *Experiența de teren, Valorificarea proiectelor de cercetare, Programul universitar de etnologie / antropologie culturală și Programul managerial al Institutului de Antropologie*).

În anii următori, voi continua munca de valorificare științifică (prin publicații) a proiectelor mele de cercetare precum și programul de predare a antropologiei în învățământul superior. Cu deosebire, am responsabilitatea îndeplinirii obiectivelor Programului managerial al Institutului de Antropologie „Francisc I. Rainer”, în tot ce acestea implică în administrarea muncii de cercetare a colegilor mei și angajarea noilor generații de studenți în etnologie, antropologie și istorie în participarea la proiecte de cercetare, în analiza, procesarea și publicarea datelor de teren și (în principal) coordonarea unor teze de doctorat ale absolvenților programelor de licență și de master, în cadrul Institutului Rainer.